

Zhodnocení a závěr rigorózní práce:

V rigorózní práci jsem se soustředil na ochranu života a zdraví v trestním právu. Téma jsem přizpůsobil aktuální problematice, kterou je nedávná rekodifikace českého trestního práva, která je v mé rigorózní práci klíčová.

Při zpracování jsem vycházel z nejnovější dostupné literatury, abych postihl odborné názory, zejména představitelů akademické obce.

Historickým vývojem právních úprav chránících život a zdraví jsem se zabýval za účelem popsání rozdílů ochrany života a zdraví v systematickém řazení jednotlivých kodifikací, a také abych zachytil vývoj ukládání trestů, které byly dle jednotlivých zákonů ukládány, co do druhu a výměry.

Už samotné vysvětlení pojmu „lidský život“, který většina lidí považuje za jasně daný, mi připadalo při rozboru odborných článků právních, dále doplněných odbornými články lékařskými, jako velmi jemné a citlivé téma. V tomto se kloním k názoru, že právo musí respektovat poznatky medicíny, protože ani nejlepší právník bez lékařských znalostí není schopen dokonale upravit problematiku „počátku“ a konce života.

Euthanasie jako taková pro společnost představuje problém. Je právem každého člověka důstojně odejít ze světa, pokud je nemohoucí a trpí bolestí? Osobně se domnívám, že toto právo by každý mít měl. Úprava podmínek pro aplikaci euthanasie je však dlouhodobým procesem. Nezapomeňme, že by bylo nutné, aby se jednalo o nemoc nevyлéčitelnou, způsobující pacientovi nesmírné útrapy, a žití pacienta by bylo nedůstojné lidské existence. Jak se pacient trpící takovouto nemocí může vyjádřit, pokud je již paralyzován? Jak poznáme, že chce svůj život ukončit? Který lékař by euthanasii provedl? Otázek je velké množství a názory na jejich odpovědi až diametrálně odlišné. Stanovení podmínek kdy, a za jakých okolností, je dle mého názoru tak složité, že jediná sebemenší chyba může být zneužita s katastrofálními následky. I proto je dobré, že se diskuze o euthanasii vedou tak dlouho a tak pečlivě, než se dospěje k finálnímu řešení, které snad uspokojí všechny příznivce, ale i odpůrce tohoto institutu. Velký prostor jsem věnoval pojmu premeditace, jeho historii, vysvětlení a aplikačním problémům. Jelikož se ale do nového trestního zákona dostala skutková podstata úkladné vraždy, se kterou nemá česká aplikační praxe žádné zkušenosti, považoval jsem zpracování v tomto rozsahu za vhodné. Problematika související předeším s účastenstvím a afektem ve spojení s premeditací je velmi složitá a jak jsem uvedl, napříč celou Evropou nikdy nebyl vytvořen jednotný názor na aplikaci premeditace.

Značnou část rigorózní práce zabralo srovnání současné úpravy trestního zákona a dřívějšího trestního zákona. Je patrné, že zákonodárce ustoupil od starého pojetí a ochranu života s zdravím umístil na první pozici ve zvláštní části trestního zákona tam, kam podle všeho patří. Tímto krokem ale jenom začal.

Při studiu a porovnávání obou právních předpisů jsem pozoroval značné rozšíření první hlavy trestního zákona. Uvádí se v ní přehledněji veškerá jednání, která jsou jak porušovací, tak ohrožovací v poměru k životu a zdraví, což je vzhledem k významu objektu hlavy I dobře.

Dále je patrné značné zvýšení trestních sazeb u TČ proti životu a zdraví vyskytujících se v hlavě I. V dalších částech trestního zákona obsahujících trestné činy, jejichž následkem je usmrcení či újma na zdraví, se však zvýšení trestních sazeb neuskutečnilo. Skutkové podstaty jsou nyní úžeji definovány a objevily se i trestné činy zcela nové, které odrážejí potřebu diferencovat určitá jednání vzhledem k jejich nebezpečnosti nebo počtu jejich výskytu.

Veškeré skutkové podstaty nového trestního zákona jsem v části šesté srovnával se slovenskými. Důvod byl jasný: srovnat, jak se změnila ochrana života a zdraví v obou státech od roku 1993.

Jak moc úspěšné či neúspěšné mé hodnocení a předpoklady byly, ukáže až soudní praxe, před kterou stojí mnoho sporných otázek.